

РЕШЕНИЕ

№ 27755

гр. София, 19.12.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 19.09.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **4919** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на „ОРБИКО БЪЛГАРИЯ“ ЕООД срещу Разпореждане за създаване на запаси за извънредни ситуации № Р-12-165/28.04.2022г. на заместник-председателя на Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ /ДАДРВВЗ/.

Жалбоподателят моли за отмяната на оспорения акт като незаконосъобразен - издаден при неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с целта му. От фактическа страна излага, че е дружество, извършващо широк спектър дейности, част от които е дистрибуцията на смазочни продукти – масла. ДАДРВВЗ възприела, че оспорващото дружество е задължено лице по см. на Закона за запасите от нефт и нефтопродукти /ЗЗНН/ и изискала в качеството му на икономически оператор и задължено лице да създава и съхранява със свои средства и за своя сметка запаси за извънредни ситуации. С процесното разпореждане било определено ниво на задължителни запаси за дружеството в размер на 318,104 тона под формата на котелно гориво като му било наложено задължение да създаде въпросните запаси в срок до 01.07.2022г. и да ги поддържа в срок до 30.06.2023г. със свои средства и за своя сметка.

Съгласно § 2, т.1 от Допълнителните разпоредби на ЗЗНН този закон въвежда изискванията на Директива на Съвета 2009/119/ЕО от 14 септември 2009 г. за налагане на задължение на държавите членки да поддържат минимални запаси от

суров нефт и/или нефтопродукти (ОВ, L 265/9 от 9 октомври 2009 г.) и Директива за изпълнение (ЕС) 2018/1581 на Комисията от 19 октомври 2018 г. за изменение на Директива 2009/119/ЕО на Съвета относно методите за изчисляване на задълженията по отношение на запасите (ОВ, L 263/57 от 22 октомври 2018 г.). Според жалбоподателя обаче, законът не въвежда коректно изискванията на Директива 2009/119/ЕО и в резултат на това разпореждането е издадено въз основа на неправилно имплементирани разпоредби, а в някои случаи Съдът на ЕС придавал непосредствено действие на директивите, принципно адресирани към държавите членки, за да защити правата на частноправните субекти. Обхватът на продуктите, предмет на директивата се сочи, че е по-широк от приетия в ЗЗНН, като подходът, възприет в закона цели единствено да разшири кръга на субектите, явяващи се задължени лица. Оспорващото дружество не разполагало със собствени количества от продуктите, посочени в чл.2, ал.1 ЗЗНН, бидейки определено като задължено лице обаче, се налагало да осигури съхраняването на количествата котелно гориво, определени с разпореждането. Изпълнението на произтичащото от акта задължение, според жалбоподателя създава за него допълнителен разход, тъй като дружеството няма фактическа възможност да изпълни разпореждането самостоятелно и с наличните си ресурси. Въз основа на изложеното обосновава, че не е икономически оператор по см. на директивата, тъй като не извършва внос или вътрешнообщностни придобивания на никой от енергийните продукти, от които България поддържа задължителни запаси за извънредни ситуации, съответно не е задължено лице по см. на закона. В съдебно заседание изложеното в жалбата и отправеното искане за отмяна на оспорения акт се поддържат чрез юрк.С..

Ответникът по оспорването, чрез юрк.К. в съдебно заседание, моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна по съображенията, изложени в писмения отговор, представен с административната преписка. В него е мотивирано, че дружеството правилно е определено като задължено лице, съгласно закона, като разпоредбите на последния не противоречат на директивата. Приложение III от нея, касаещо запасите, които се създават, давало възможност на всяка от страните членки сама да определя продуктите, под формата на които да се изпълняват задълженията по европейското законодателство. В ЗЗНН законодателят възприел втория вариант – Приложение III „б“, която разпоредба била възпроизведена в чл.2, ал.1 от закона.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Съдът, като се запозна с изложеното в жалбата, доводите на страните в съдебно заседание и прецени доказателствата по делото, намира следното от фактическа и правна страна:

Разпоредбата на чл.12, ал.1 ЗЗНН /в приложимата редакция към датата на издаване на оспорената заповед – ДВ, бр.105 от 11 декември 2020г./, предвижда, че запасите за извънредни ситуации, които се създават и поддържат от задължените лица и от Държавното предприятие "Държавна петролна компания", се определят от председателя на агенцията ежегодно до 30 април с разпореждания за общите и индивидуалните нива на запасите по чл.8, ал.2, т.2 и 3. Съответно с оспореното по делото разпореждане на дружеството жалбоподател като задължено лице ответникът е наредил създаването, съхраняването и обновяването със свои средства и за своя сметка на запаси за извънредни ситуации под формата на котелно гориво. Предвид

това съдът приема, че е сезиран с жалба срещу индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.1 АПК – волеизявление на административен орган, с което непосредствено и пряко се засяга неблагоприятно правната сфера на оспорващия, тъй като за него се създава конкретно задължение. Доколкото в закона не се съдържат специални правила относно реда за обжалване, то приложим е общият ред, регламентиран в АПК. Съгласно чл.149, ал.1 АПК административните актове могат да бъдат оспорени в 14-дневен срок от съобщаването им. Видно от товарителница на л.30 по делото, процесното разпореждане е съобщено на жалбоподателя на 03.05.2022г. Жалбата, по която е образувано настоящото производство, е подадена чрез пощенски оператор на 17.05.2022г. /товарителница на л.18б/.

Предвид горното съдът приема, че жалбата, с която е сезиран е допустима – подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд индивидуален административен акт, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в преклузивния срок за оспорване.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт освен на основанията, сочени от оспорващия, на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема следното:

С оглед посочената разпоредба на чл.12, ал.1 ЗЗНН и разпоредбата на чл.8, ал.2, т.3 ЗЗНН /в относимата редакция/, според която председателят на ДАВРВВЗ определя индивидуалните нива на запасите на Държавното предприятие "Държавна петролна компания" и на задължените лица за всеки период на съхраняване, съдът приема, че оспореното разпореждане е издадено от компетентен административен орган – заместник-председателя на ДАДРВВЗ, когото тези правомощия са възложени със Заповед № РД-10-150/29.05.2017г. на председателя на ДАДРВВЗ.

Разпореждането е издадено в предвидената от закона писмена форма и съдържа изискуемите съгласно чл.59, ал.2 АПК реквизити, в т.ч. фактически и правни основания за издаването му и конкретно, точно и ясно формулирани задължения на оспорващия, обективирани в разпоредителната част на акта.

При извършената проверка по чл.168, ал.1 АПК съдът не констатира наличието на нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат определени като съществени и да мотивират отмяната на акта само на това основание.

Съгласно чл.12 ЗЗНН нивата на запасите се определят въз основа на предоставените данни за предходната календарна година за равностойността в нефт на среднодневния нетен внос и вътрешнообщностни пристигания, в съответствие с чл.14 и чл.23 /в случаите по чл.4, ал.5, т.2, букви "а" и "б."/ или за равностойността в нефт на среднодневното потребление на територията на страната, в съответствие с чл.15 и 22 /в случаите по чл.4, ал.5, т.2, буква "в"/. Според ал.2 на чл.12 ЗЗНН общото количество запаси за извънредни ситуации от нефт и нефтопродукти по чл.2, ал.1 трябва да съответства най-малко на по-голямата от двете величини: 90 дни среднодневен нетен внос и вътрешнообщностни пристигания, от които 30 дни за Държавното предприятие "Държавна петролна компания", или 61 дни среднодневно потребление на територията на страната, от които 20 дни за Държавното предприятие "Държавна петролна компания". Нивата на конкретните запаси за извънредни ситуации на всяко задължено лице следва да се определят пропорционално на участието му в общия нетен внос и вътрешнообщностни пристигания или в общото вътрешно потребление през предходната календарна година спрямо общото участие

на всички задължени лица. Според ал.4 на с.р. нивата на запасите за извънредни ситуации на всяко задължено лице се определят пропорционално на участието му в общия нетен внос и вътрешнообщностни пристигания или в общото вътрешно потребление през предходната календарна година спрямо общото участие на всички задължени лица. В случай, че лице по смисъла на чл.4, ал.2 не предостави информация или предоставената информация не съответства на информацията, получена по чл.4, ал.3, ал.5, т.2, ал.6, 7 и 9, председателят на агенцията уведомява лицето с указание в 7-дневен срок от уведомяването да подготви допълнителна информация и доказателства за извършване на проверка. Председателят на агенцията определя нивата на запасите за извънредни ситуации в зависимост от резултатите от проверката, а в случай че тя не може да бъде осъществена - съобразно данните по чл.4, ал.2, 3, ал.5, т.2, ал.6, 7 и 9.

Видно от доказателствата по делото, е констатирано несъответствие в информацията, получена по реда на чл.4, ал.2 и ал.3 ЗЗНН, с оглед което на жалбоподателя е указана необходимостта от извършване на проверка по документи на дружеството, на основание чл.12, ал.4 и чл.7, ал.1, т.11 ЗЗНН, с писмо от 01.03.2022г. Проверката е наредена със заповед от 11.03.2022г. /л.63-64/ като за резултатите от нея е съставен констативен протокол № 544/16.03.2022г. Според обективизираното в него, е извършен преглед на представените документи /митнически декларации и фактури/, удостоверяващи внос на нефтопродукти в размер на 1299,920 тона смазочни масла. От представените акцизни декларации за енергийни продукти и фактури е установено, че дружеството е осъществило вътрешнообщностни пристигания в размер на 580,530 тона смазочни масла. Извършен е износ на общо 94,275 тона смазочни масла.

Разпореждането, предмет на обжалване, е основано на данните, предоставени по реда на чл.4, ал.2, ал.3 и ал.5, т.2, б. "а", б. "б", подточка „бб“, изчисленото на основание чл.7, ал.1, т.7 ЗЗНН в равностойност на нефт участие на всички български и/или чуждестранни физически и юридически лица, както и техните клонове в среднодневния нетен внос и вътрешнообщностни пристигания на енергийните продукти по Приложение А, глава 3.4. от Регламент (ЕО) № 1099/2008 и тежки горива за 2021г. във връзка с чл.12, ал.4 и чл.14 ЗЗНН.

Дружеството не оспорва констатациите от извършената проверка, нито начина на определяне на нивото на задължителен запас. Възраженията му се свеждат до това, че не е задължено лице, съответно задълженията, произтичащи от закона са неприложими към осъществяваната от него дейност, т.е., че административният орган е приложил неправилно материалния закон.

Легална дефиниция на понятието "Задължено лице" се съдържа в § 1, т.11 от Допълнителните разпоредби на ЗЗНН и съгласно нея това е икономически оператор, който създава, съхранява, обновява и възстановява със свои средства и за своя сметка запаси за извънредни ситуации от нефт и нефтопродукти като част от общото количество запаси за извънредни ситуации на Република България. Съгласно т.10 на § 1 ДР ЗЗНН, "Икономически оператор" е лице, което осъществява икономическа дейност с енергийни продукти по приложение А, глава 3.4 от Регламент (ЕО) № 1099/2008 на територията на друга държава - членка на Европейския съюз, и е задължено и/или е оправомощено да изпълнява функции по националното законодателство на съответната държава - членка, въввела Директива на Съвета 2009/119/ЕО. Според § 2, т.1 ДР ЗЗНН този закон въвежда изискванията на Директива на Съвета 2009/119/ЕО от 14 септември 2009г. за налагане на задължение на

държавите членки да поддържат минимални запаси от суров нефт и/или нефтопродукти (ОВ, L 265/9 от 9 октомври 2009г.) и Директива за изпълнение (ЕС) 2018/1581 на Комисията от 19 октомври 2018г. за изменение на Директива 2009/119/ЕО на Съвета относно методите за изчисляване на задълженията по отношение на запасите (ОВ, L 263/57 от 22 октомври 2018г.). Според § 1а пък, за целите на този закон се прилагат и понятията по приложение А, глава 3.4 от Регламент (ЕО) № 1099/2008.

Приложение III към Директива на Съвета 2009/119/ЕО дава възможност на всяка държава членка сама да определи продуктите, под формата на които да се изпълняват задълженията за поддържане на запаси за извънредни ситуации от нефт и нефтопродукти. Държавите членки могат да включат всички останали запаси от нефтопродукти, определени в глава 3.4. от Приложение А към Регламент (ЕО) № 1099/2008 и да изчислят равностойността в суров нефт като умножат количествата по коефициент 1,065 или да включат запасите единствено от следните продукти: бензин за двигатели, авиационен бензин, гориво за реактивни двигатели от бензинов тип /гориво за реактивни двигатели от нафтов тип или JP4/, гориво за реактивни двигатели от керосинов тип, друг керосин, газьол/дизелово гориво /дестилиран мазут/ и мазут /с високо съдържание на сяра и с ниско съдържание на сяра/ и да изчислят равностойността в суров нефт като умножат количествата по коефициент 1,2. В съответствие с така предвидената възможност законодателят е приел задължителните запаси за извънредни ситуации от нефт и нефтопродукти да се създават по реда, предвиден във втория вариант, което е намерило изражение в чл.2, ал.1 ЗЗНН, съгласно която разпоредба по реда на този закон се създават, съхраняват, обновяват, ползват, възстановяват и контролират запаси за извънредни ситуации от нефт и следните категории нефтопродукти: 1. автомобилни бензини; 2. газьоли, реактивни горива от керосинов тип и гориво за дизелови двигатели; 3. котелни горива; 4. газ пропан-бутан.

Следователно всяко българско или чуждестранно лице – търговец, което през предходната година е внасяло и/или доставяло от вътрешнообщностни пристигания на територията на страната нефт и нефтопродукти, независимо от техния вид, се явява задължено лице по см. на закона и следва да поддържа задължителни нива на запас, определени по посочения по-горе ред във вида продукт, съгласно чл.12, ал.6 – 13 ЗЗНН. Според ал.11 на всяко българско или чуждестранно физическо или юридическо лице, регистрирано като търговец, както и неговите клонове, което през предходната календарна година е внасяло и/или доставяло от вътрешнообщностни пристигания на територията на страната смазочни масла /в т.ч. базови масла/, битум, парафинови восъци, нефтен кокс, катран/гудрон и сяра, се определят нива на запаси за извънредни ситуации под формата на котелни горива. В случая жалбоподателят е вносител на смазочни масла като с оспореното разпореждане му е определено в съответствие с посочената разпоредба, да създаде и поддържа запаси от котелно гориво.

С оглед изложеното съдът намира възражението на оспорващия за противоречие на оспорения акт с Директива за изпълнение 2018/1581 за неоснователно. Неоснователно е и възражението му за противоречие на акта с чл.30 и чл.34 ДФЕС. СЕС, с решението си от 30.04.2024г. по съединени дела C-395/22 и C-428/22, във връзка с които производството по настоящето дело беше спряно, а впоследствие възобновено, постановява, че членове 3 и 8 от Директива 2009/119, изменена с Директива за изпълнение 2018/1581, трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национално

законодателство, съгласно което може да бъде наложено задължение за създаване и поддържане на запаси за извънредни ситуации на икономически оператор, който е извършвал внос на енергийни продукти, включени в глава 3.4 от приложение А към Регламент № 1009/2008, изменен с Регламент 2019/2146. В следващия диспозитив на решението СЕС е постановил, че разпоредбите на Директива 2009/119, изменена с Директива за изпълнение 2018/1581, във вр. с членове 16 и 17 и чл. 52, параграф 1 от Хартата на основните права на ЕС следва да се тълкуват в смисъл, че допускат положение, при което вносът, осъществен от даден икономически оператор на енергийни продукти, включени в една категория продукти по глава 3.4 от приложение А към Регламент № 1009/2008, изменен с Регламент 2019/2146, поражда задължение за този оператор да създаде и поддържа запаси за извънредни ситуации с енергиен продукт, който принадлежи към друга категория продукти по тази глава, дори когато продуктът не се използва в икономическата дейност на посочения оператор и не е свързан с нея, а това задължение представлява значителна финансова тежест за него, при условие, че посоченото задължение е пропорционално.

В случая оспорващото дружество се явява икономически оператор съгласно посочените дефиниции и през предходната година /2021г./ е осъществявало вътрешнообщностни пристигания на смазочни масла, които попадат в т. 3.4.7 от глава 3.4 от приложение А към Регламент № 1099/2008, поради което решението на СЕС е относимо и към неговото задължение, предмет на оспорване в настоящото производство. Видът и количеството на запасите за извънредни ситуации са определени пропорционално спрямо общото количество запаси за извънредни ситуации, определени на всички задължени лица за съответния период, в съответствие с чл.7, ал.1, т.11 и чл.12 ЗЗНН и Методиката за определяне на нивата на запаси за извънредни ситуации от нефт и нефтопродукти /в този смисъл Решение № 11417/24.10.2024г. по адм. д. № 1313/2024г. на ВАС, VI отд. и Решение № 11547/30.10.2024г. по адм. д. № 2321/2022г. на ВАС, VI отд./.

Въз основа на горното съдът приема, че актът, предмет на оспорване, е издаден при правилно приложение на относимите материалноправни разпоредби. Актът е и съответен на целта на закона, обективизирана в чл.1, ал.2 от него, а именно да се осигури снабдяването с течни горива в случаите на затрудняване на доставките или значимо прекъсване на снабдяването с нефт и нефтопродукти в страната, в другите държави - членки на Европейския съюз, и/или съгласно влязло в сила решение на Международната агенция по енергетика за отпускане на запаси.

При установена законосъобразност на оспорения акт жалбата срещу него се явява неоснователна и като такава следва да бъде отхвърлена.

При този изход на делото на ответника са дължими разноски, но такива не се претендират, при което съдът не може да ги присъди служебно.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „ОРБИКО БЪЛГАРИЯ“ ЕООД срещу Разпореждане за създаване на запаси за извънредни ситуации № Р-12-165/28.04.2022г. на

заместник-председателя на Държавната агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: